

Міністерство освіти і науки України
Харківський національний університет міського господарства
імені О.М. Бекетова
Національний університет кораблебудування
імені адмірала Макарова, м. Миколаїв
Харківський національний університет радіоелектроніки
Національний університет
«Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»
Південний державний проєктно-конструкторський
та науково-дослідний інститут авіаційної промисловості, м. Харків
Громадська академія наук, м. Лодзь, Польща
ISMA Вища школа менеджменту інформаційних систем, м. Рига, Латвія
Університет Масарика, м. Брно, Чехія

ЗБІРНИК ПРАЦЬ МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ «ІНФОРМАЦІЙНІ СИСТЕМИ В УПРАВЛІННІ ПРОЄКТАМИ ТА ПРОГРАМАМИ»

Харків–Коблево, 2024

Міністерство освіти і науки України
Харківський національний університет радіоелектроніки
Харківський національний університет міського господарства ім. О.М. Бекетова
Національний університет кораблебудування ім. адмірала Макарова,
м. Миколаїв
Національний університет «Полтавська політехніка ім. Юрія Кондратюка»
Південний державний проєктно-конструкторський та науково-дослідний
інститут авіаційної промисловості, м. Харків
Громадська академія наук, м. Лодзь, Польща
ISMA Вища школа менеджменту інформаційних систем, м. Рига, Латвія
Університет Масарика, м. Брно, Чехія

**ЗБІРНИК ПРАЦЬ
МІЖНАРОДНОЇ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
«ІНФОРМАЦІЙНІ СИСТЕМИ В УПРАВЛІННІ
ПРОЄКТАМИ ТА ПРОГРАМАМИ»**

Харків – Коблево, 2024

Міжнародна науково-практична конференція «Інформаційні системи в управлінні проєктами та програмами», Коблево, 9–13 вересня 2024 р. Збірник праць. – Харків: ХНУРЕ, 2024. – 254 с.

Подано матеріали пленарних та секційних доповідей міжнародної науково-практичної конференції «Інтелектуальні інформаційні системи в управлінні проєктами та програмами». Протягом виступів було обговорено основні напрями та перспективи науково-технічних дослідів, досвіду впровадження сучасних методів економіко-математичного моделювання та інформаційних технологій в управління бізнесом, проєктами та програмами. Висвітлено сучасний рівень розвитку теорії та практики інноваційного менеджменту, управління проєктами і економічної безпеки.

Для спеціалістів, викладачів, аспірантів і студентів.

*Статті відтворені з авторських оригіналів, поданих оргкомітету,
в авторській редакції.*

*Рекомендовано до друку Науково-технічною радою
Харківського національного університету радіоелектроніки
(протокол № 9 від 26.09.2024 р.).*

- 108 Цифрові двійники та предиктивна аналітика в управлінні енергоспоживанням і портфелями проєктів енергозбереження на металургійних підприємствах
Кійко С., Дружинін Є., Прохоров О., Федорович О.
- 112 Сучасний стан і проблеми систем електронного урядування
Кобзєв В., Кілані М., Блох Д.
- 116 Огляд стратегій керування роєм БпЛА
Ковалевський М., Дружинін Є.
- 119 Управління проєктами в епоху штучного інтелекту та гнучких методологій
Ковальчук О., Кобилкін Д., Павук І.
- 122 Екологічна цінність логістичного продукту
Ковтун Т., Ковтун Д., Пенев І.
- 126 Обґрунтування доцільності застосування циркулярних процесів у логістиці
Ковтун Т., Крупська О.
- 130 Аналіз системи автоматизованого управління виробництвом
Коломієць А.
- 133 Система знань з практичної психології в процесі формування робочих колективів
Косенко Н.
- 137 Особливості управління проєктами транспортних підприємств
Кравчук І., Литвишко Л.
- 141 Ризики в логістичних проєктах
Курянов О.
- 145 Застосування сучасних фреймворків методології *AGILE* в не-ІТ-проєктах
Майданюк І.
- 149 Управління ризиками в умовах цифровізації HR-процесів у безпеко-орієнтованих системах
Матківська Х., Зачко О.
- 152 Модель інтегрованого управління операційними та проєктними ризиками «Метелик»
Меліксетов О., Гайдаєнко О.
- 156 Вплив технології *Deepfake* на кібербезпеку інформаційних систем
Мельник А., Мелешко Є., Міхав В.
- 158 Інновінг сучасних трендів управління логістичними проєктами в умовах воєнного стану
Мицько Р., Зачко О. І
- 160 Перспективи застосування штучного інтелекту в проєктному управлінні
Молоканова В.

Меліксетов О.І., Гайдаенко О.В.

*Національний університет кораблебудування імені адмірала Макарова,
м. Миколаїв*

МОДЕЛЬ ІНТЕГРОВАНОГО УПРАВЛІННЯ ОПЕРАЦІЙНИМИ ТА ПРОЄКТНИМИ РИЗИКАМИ «МЕТЕЛИК»

The author has developed a model for managing operational and project risks «Baterfly», which, unlike the existing ones, involves identifying and separating the same risks by risk content in both lists of operational and project risks and, as a result, reducing the time spent on project risk management.

Конкурентоспроможність торговельних організацій залежить від здатності підприємства забезпечити споживачів товаром затребуваної якості та кількості в необхідному місці в належний час і за прийнятну ціну.

З метою визначення конкурентоспроможності на ринку та стратегії ведення бізнесу торговельні організації застосовують моделі та засоби маркетингу. Найпоширенішими з них є модель маркетингу – мікс, модель 4Р та модель 4С [1]. Крім того, оцінюється споживча лояльність, тобто прихильність покупців до торгової марки (це пояснюється міцно вкоріненою звичкою купувати один і той самий товар або користуватися однією і тією самою послугою), несприйнятливість до ціни товару, відкидання альтернативи.

Лояльність до бренду асоціюється з повторною покупкою. Розрізняють такі види лояльності бренду: за ступенем (висока, низька), за ставленням і діям (справжня, прихована, тендітна, відсутня), за почуттями та діями (відсутня, залежна, інертна, раціональна), за ставленням до типу товару (у придбанні товарів та послуг повсякденного попиту, у придбанні товарів та послуг з тривалим терміном служби, з основним зосередженням на характеристиці товару, до сильного бренду, до хорошої ціни, до якості, з різних причин, зокрема рекомендації певного товару іншими споживачами).

Після визначення конкурентоспроможності організації та затвердження майбутньої стратегії ведення бізнесу аналізуються наявні бізнес-процеси та їх оптимізація або реінжиніринг.

Процес (*process*) визначається як серія окремих операцій, завдяки яким створюється проєкт, оформляється замовлення або виробляється продукція [2].

Бізнес-процес – це набір робіт і процедур, що перетворюють входи на виходи або що споживають ресурси та призводять до корисного результату.

Бізнес-процеси можна поділити на основні й допоміжні. До основних належать процеси поточної діяльності компанії, результатом яких є виробництво виходів, потрібних зовнішнім клієнтам. Необхідно наголосити, що основні процеси додають цінність. Зі свого боку допоміжні процеси допомагають проводити ефективну реалізацію основних процесів.

Оптимізація процесів організації має прямий вплив на конкурентоспроможність товарів і підприємства на ринку, зокрема на якість, кількість, ціну, місце та час отримання товарів споживачем.

Зважаючи на те, що ризиковість є повсякденною умовою ведення бізнесу, управління ризиками є обов'язковим складником керування організацією. Процеси моніторингу, ідентифікації, аналізу та контролю ризиків відбуваються на постійних засадах. Типовими ризиками торговельних організацій є техніко-виробничі (технологічні, технічні, виробничі, інноваційні, організаційні та логістичні), комерційні (майнові, торгові, маркетингові, ділові, розрахункові), фінансові (ринкові: валютний, інфляційний та ризик ліквідності; кредитні; інвестиційні: відсотковий, біржовий, селективний; операційні: інформаційні, юридичні, персоналу, основної діяльності) та зовнішні ризики (політичний, природно-кліматичний, форс-мажорний і регіональний).

Крім того, необхідно зауважити, що торговельні організації в Україні з метою підвищення ефективності ведення бізнесу все частіше застосовують проєктний підхід. На успішність реалізації проєктів суттєво впливає вчасне управління ризиками та можливостями проєктів. Під проєктними розуміють ризики, через дію яких можна не досягти поставленої мети проєкту. До типових проєктних ризиків торговельних організацій належать стратегічний, кадровий, ризик помилки в розрахунках, ризик браку фінансування, ризик підрядника, ризик постачання, юридичний ризик та ІТ-ризики [3].

Важливо зазначити, що для реалізації будь-якого проєкту торговельного підприємства необхідне залучення людей (як мінімум команди та стейкхолдерів проєкту) та системних технологій, що можуть бути джерелами ризику помилок, командою проєкту здійснюються заходи з управління такими ризиками.

Водночас необхідно зауважити, що ризик-менеджмент визначає ризики, спричинені здійсненням помилок операційними ризиками підприємства, та управляє ними на постійній основі.

Тобто під час реалізації проєктів дублюються процеси управління ризиками з процесами управління операційними ризиками, і команда проєкту втрачає час. На рис. 1 наведена модель інтегрованого управління операційними та проєктними ризиками торговельних організацій «Метелик».

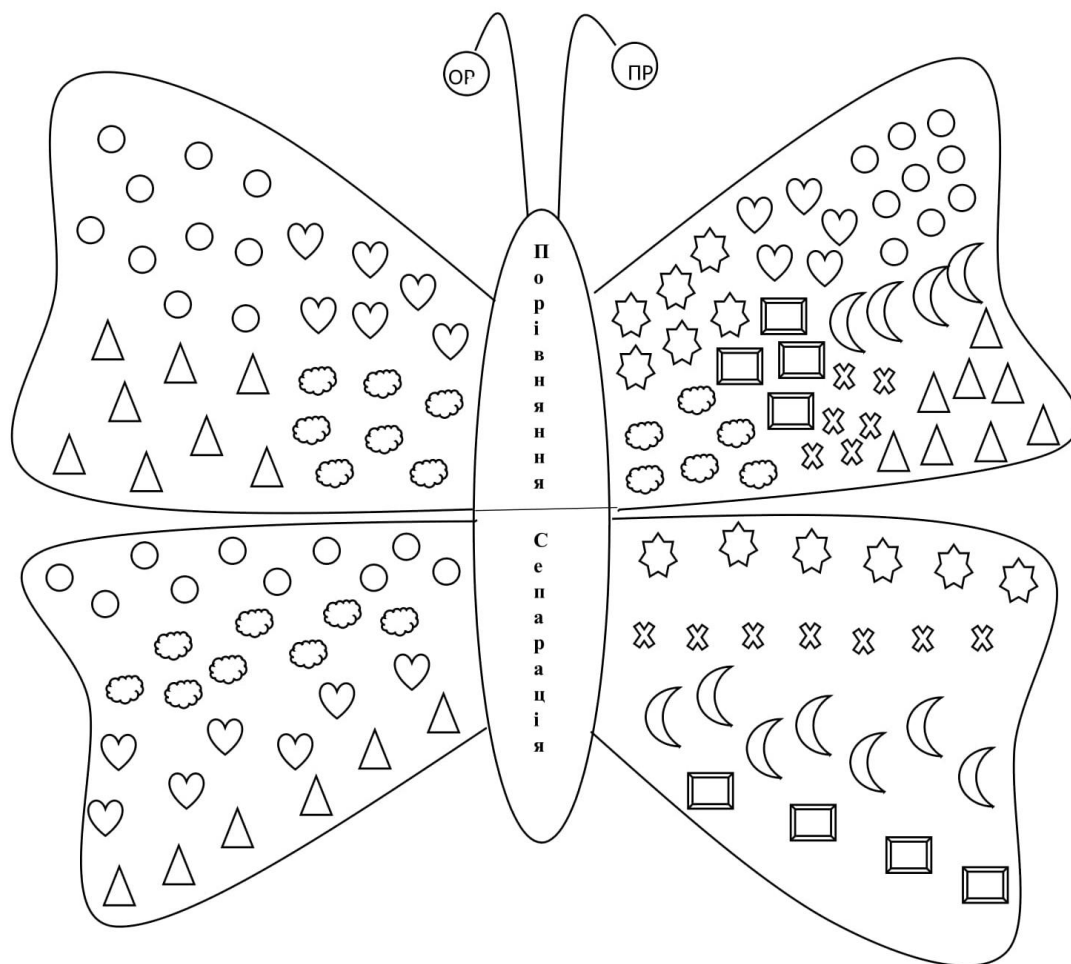

Рис. 1. Модель інтегрованого управління операційними та проєктними ризиками торговельних організацій «Метелик»

Подана модель пропонує команді управління операційними ризиками (ОР) і команді управління ризиками проєктів (ПР) порівняти списки ризиків та ідентифікувати однакові ризики за змістом. У табл. 1 наведено списки ризиків з умовними позначками, що, як зручний і наочний інструмент у роботі з ризиками, стане в нагоді для порівняння ризиків за змістом.

Після порівняння та виявлення дублювання ризиків модель «Метелик» пропонує провести їх сепарацію таким чином, щоб команда проєкту залишила собі лише ризики, які не дублюються з операційними ризиками та є специфічними для певного проєкту.

Застосування моделі інтегрованого управління операційними та проєктними ризиками торговельних організацій «Метелик» дасть змогу скоротити витрати часу на управління ризиками проєкту за допомогою делегування відповідальності за частину ризиків проєкту до команди управління ризиками підприємства, яка у своїй роботі керує зазначеними ризиками на постійних засадах.

Таблиця 1. Порівняння операційних та проєктних ризиків у торговельних організаціях

Операційні ризики	Умовні позначки	Проектні ризики	Умовні позначки
інформаційні ризики		стратегічний ризик	
юридичні ризики		кадровий ризик	
ризики персоналу		ризик помилки в розрахунках	
ризики основної діяльності		ризик браку фінансування	
		ризик підрядника	
		ризик постачання	
		юридичний ризик	
		ІТ-ризик	

Література

1. Don E. Schultz, Stanley I. Tannenbaum, Robert F. Lauterborn. Integrated Marketing Communications. McGraw Hill Professional, 1993. 218 p.
2. Данченко О.Б. Практичні аспекти реінжинірингу бізнес-процесів. Київ: Університет економіки та права «КРОК», 2017. 238 с.
3. Меліксетов О.І., Гайдаєнко О.В. Теоретико-методичні засади управління ризиками торговельних організацій. Управління розвитком складних систем. Київ, 2024. № 57. С. 51–61. DOI: [dx.doi.org/10.32347/2412-9933.2024.57.51-61](https://doi.org/10.32347/2412-9933.2024.57.51-61)

**ЗБІРНИК ПРАЦЬ
МІЖНАРОДНОЇ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
«ІНФОРМАЦІЙНІ СИСТЕМИ В УПРАВЛІННІ
ПРОЄКТАМИ ТА ПРОГРАМАМИ»**

Підп. до друку 26.09.2024. Формат 60х84 1/16. Спосіб друку – ризографія.
Умов. друк. арк. 13,2. Тираж 300 прим. Ціна договірна.

Віддруковано в типографії ФОП Андреев К.В.
61166, Харків, вул. Богомольця, 9, кв. 50.
Свідоцтво про державну реєстрацію №24800170000045020 від 30.05.2003 р.
ep.zakaz@gmail.com
тел. 063-993-62-73

